

REFERAT

Årsmøte Rogaland Sau & Geit

10.og11.februar 2022 | Scandic Hotel Stavanger

Referent: Hilde Elin Østerhus

Ordstyrar: Hanne Elise Lindal

Program for årsmøtet:

SAKLISTE FREDAG 10. FEBRUAR.

Kl.10.00-12.30

- Opning og velkomst** av Sandnes Sau og Geit v/Odd Einar Lundervold og gjest Martin S Håland.
- Godkjenning av Innkalling, Sakliste og Forretningsorden.**
- Opprop.**
- Val av to personar til å skrive under møtebok.**
- Tale ved leiar i Rogaland Sau og Geit, Kjell Åge Torsen.**
- Årsmelding for 2022.**
- Rekneskap for 2022 og budsjett for 2023.**
- Spørsmål og kommentarar.**

Kl.12.30-13.30 LUNSJ

Kl.13.30- 14.30 **Tillitsvald-rolla: Kommunikasjon og forventningar.**

Astrid Liland, Fagsjef kompetanse i Norsk Landbrukssamvirke.

Kl.14.30- 14.45 **Handlingsplan. Framlegg og godkjenning av årsmøtet.**

Kl.14.45- 15.00 Pause

Kl.15.00- 15.45 **Innkomne saker**

- Sør-Jæren: **Kåringssak.**
- Styret i RSG: **Leiar møte som dagmøte i framtida?**

Kl.15.45- 16.00 **Jordbruksforhandlingane**

Kl.16.00- 16.15 Pause

Kl.16.15- 17.00 **NSG besøk: Marte Lang Ree, nestleiar sentralstyret i NSG.**

Kl.17.00- 19.30 Sauasnakk og sosial forsterkning

Kl.19.30 **MIDDAG og sosial forsterking vol.2.**

SAKLISTE LAURDAG 11. FEBRUAR.

Møtestart kl. 09.00

09.00 – 10.00 **Psykens Immunforsvar.** Fredrik Frøyshov, Jæren DPS.

10.00 **Val**

Oppsummering ved avtroppande leiar, Kjell Åge Torsen.

12.30 **LUNSJ og vel him!**

Vert for årsmøtet er Sandnes Sau og geit, leiar i lokallaget Odd Einar Lundervold ynskjer velkomen ilag med Martin S Håland frå Sandnes kommune som presenterer landbruket i Sandnes kommune. Sauehald er ein 6000 år gamal tradisjon, den bør me halde fram med. Sandnes kommune har 83000 innbyggjarar. Verstingstempel med mykje nedbygging av matjord, RV 44 har stor skuld i dette. No er haldninga langt meir restriktiv, og endå fleire parti er opptekne av å verne om matjord. Har no etablert felles ønske om at Landbruket skal kunne utvikle seg i kommunen. Fleirårig ugras er blitt ei gjentakande utfordring, leiter etter moglege felles løysningar på ei aukande utfordring, mogleg ei dugnadsløysning. Kvar 5. sau er i Rogaland, kvar 10. sau er i Stavanger, sauehaldet i Noreg formar kulturlandskap og er av stor samfunnsverdi både av den grunn og som matprodusent. Ferierande gjester trekk ofte fram landskapet vårt som den faktoren som gir best opplevingar når dei oppheld seg her. Interessant å registrere at Rogaland Fylkeskommune har vedteke ein matstrategi, som skal bidra til berekraft og vekst innan primærnæringane. Dette er vedteke utan å nemne behov for, eller bruk av areal med eitt ord. Ynskjer årsmøtet lukke til med alt det gode arbeidet som kjem, med lemming, beitesesong, landskapspleie og matproduksjon.

---

2. Godkjenning av innkalling, sakliste og forretningsorden.

Mæteleiar Hanne Elise Lindal ynskjer velkomen og leier møtet.

Saklista utsendt 25. januar og er dermed sendt i tide. Gjennomgang og forklaring av forretningsorden.

Innspel: Årsmeldinga kom ikkje i tide, og ikkje som vedlegg i e-post som ønska. Svar frå RSG: Min Side fungerte ikkje som venta, det vart derfor sendt som link til utlagt årsmelding på nettsidene. Det er sterkt beklageleg at dette ikkje verkar optimalt, men det vart denne løysninga me måtte ta i år.

Årsmøtet godkjenner innkalling, sakliste og forretningsorden, med merknad om betre rutine for utsending av årsmelding neste år.

---

3. Opprop.

v/ Jon Egil Østerhus

Opprop ved Jon Egil Østerhus. Antal stemmeberettiga: 46. 75 deltakarar totalt.

---

4. Val av to til å skrive under på møteprotokoll

Forslag om Tina Berthelsen og Kåre Nordbø, begge vedtatt.

---

5. Tale ved leiar

v/ Kjell Åge Torsen

Ordstyrar, årsmøte og gjester. Nok ein gong årsmøte for RSG, åra går fort, syns ikkje det er lenge sidan me sat på teams og hadde digitalt årsmøte, noko eg opplevde som trist med omsyn til tap av sosial omgang med kvarandre. **Fysiske møter** gir oss ei betre oppleving av at me jobbe ilag, blir kjent med kvarandre og slik kan jobbe saman for alle sauebønder i Rogaland. Næringa vår var prega av overproduksjon ei tid, no er trenden snudd, og no går det nesten litt for fort nedover, om ein kan seie det slik. Faren for import er alltid der. Kva gjer at me ikkje kan **regulere produksjonen** betre?

Jordbruksforhandlingane i fjor ga oss eit kjempegodt oppgjær, men det blir slukt av kostnadane som aukar i rekordfart. Me må kome saman, jobbe saman for å koma dit me vil, seie kva me treng og vil, få med oss heile næringa for å nå dei måla me set oss. Det er viktig at me ikkje jobbar mot kvarandre internt, kan alltid vere ueinige, men me må streva etter å samarbeide.

Bør me sjå på produksjonsregulering som eit tiltak for å unngå ny overproduksjon? Stor nedgang i antal produksjonsdyr i Rogaland, vil nok ein gong poengtere at me må stå i lag, fronte næringa vår og kor

viktig produksjonen vår er. I 2022 mista me 68 medlemmar, hadde 1658 medlemmar ved årsskiftet. Kva er årsaka til dette? Gjer me noko gale i fylkes- eller lokallaga? Er det pandemien som gjer dette? Er det for lite aktivitet i laga våre? Me har ein jobb å gjere, RSG og lokallaga må gjer ein innsats. På landsbasis er det også tap av nær 2000 medlemmar siste to åra, me er ein organisasjon som er avhengig av at folk er med, om me skal ha ein stemme i til dømes jordbruksforhandlingane. Snakk positivt om lokallaga, om fylkeslaget og NSG. I 2022 starta me også med innleigd sekretær i RSG, via midlar frå faste sponsorar, desse vil me takke spesielt for. Styrearbeidet er krevjande arbeid, mykje skrivning og i år ein del tunge saker, det har vore positivt å ha sekretærfunksjon på plass. Alle me andre er innvalde som tillitsvalde, me har god nytte av å få hjelp til dette arbeidet. **Dyrevelferdsmeldinga** er venta, nye saker om dårleg dyrevelferder dårleg for omdømet vårt. Det er meir og meir fokus på korleis me driv produksjon og behandlar dyra våre. Viss me skal kunne drive i heia, må det vere attraktivt i driva i heiane. Litt positivt i det siste at fleire yngre har teke bruk fjellbeita og heialivet. Kan me få tak i midlar til restaurering av gjeter hytter slik at me kan få halde fram med denne viktige jobben me gjer i utmarka.

Vil få takke for dei 7 åra eg har fått vore med i Styret i RSG, no er det tid for å sleppe nye krefter til. Minner om på ny: jobbe ilag og finna dei gode sakene som gjer at me kjem vidare, og kan fortsetje å produsere den vara forbrukaren vil ha.

Innspel:

Stor nedgang i antal medlemmar. I Bokn opplevde me at fleire medlemmar var vekke frå lista vår, men desse fann me att. Tips til andre lokallag, om de har mista medlemmar. Svar frå RSG: NSG har vedgått at det er vanskar med min side, dette skal no vere fiksa, så medlemstalet frå og med onsdag denne veka er rett antal.

---

6. Gjennomgang Årsmeldinga

v/Hanne Lundal

Alle lokallag kan ta med seg årsmeldingar heim til medlemmar de veit ikkje har e-postadresse.

Årsmøtet godkjenner årsmeldinga med tilføyning om at Leif Matnisdal og Jarl Nord-Varhaug også skulle stått nemnt på side 59.

---

7. Rekneskap & Budsjett

v/ Hallvard Veen

Inntekter Totalt i 2022:	kr. 99.3297
Utgifter Totalt i 2022:	kr. 1.095867
Resultat Underskot:	kr. 102.576
Eigenkapital per 31.12.2022:	kr. 1.819.971

Uttale om rekneskapsarbeidet frå Lund rekneskapslag vart lest opp.

Kommentarar til rekneskapen og budsjettet:

- Om Kåring og Avl, rekneskapen for 2021 viser at kåringa gjekk med 100 000 i overskot, i fjor 88 000 i overskot. Paragraf 1 seier at kåringsavgifta skal dekke kostnadane, ikkje vere ei inntektskjelde.
- Møte i avlsrådet i NSG i fjor, det vart vedteke auke i kåringsavgifta, referatet vart for seint utsendt til å kunne vedtakast på årsmøtet, så dei 25 kr ekstra vart dermed aldri innkravd på grunn av manglande vedtak på NSG sitt årsmøte. Om dette vert vedtek på NSG sitt årsmøte i mars i år, blir det ei auke på 25 kr oppå eksisterande kåringsavgift. Dette vil med 2000 kåra lam i fylket, utgjere 50.000 kr som er sum me ikkje treng legge på.
- Er det brukt feil tal? Rekneskapstala finn eg ikkje att i budsjettet, finn dette uryddig og vanskeleg å forstå. 174 000 i lønsinntekter til sekretær, er dette lønna arbeid? Merknad til rekneskapen i sin heilheit, utan å klandre verken styret eller kasserar eller rekneskapen. Lagslovane paragraf 17 pkt.

4 seier at me skal handsome rekneskap og revisormelding. Pkt. 12 seier at me skal velje revisorar eller alternativt velje revisorfirma. Ved fjorårets handsaming av saka vart det av kasserar framlagt at revisjon av rekneskapet i eit rekneskapslag er godtkjent i følge generalsekretær. Styremedlemar har ikkje stemmerett, og årets uttale frå rekneskapslaget er ikkje godkjent som revisjonsberetning.

- Kåringsinntekter: fire siste åra overskot i kåringsinntektene mellom 45-100.000. Styret i RSG vedtok at ein skulle kartlegge kåringsinntekter, dette vedtaket vart brått trekt attende i styremøte i desember, kva er årsaka til dette?
- Utgiftsposten årsmøte / leiarmøte: det er vanskeleg å gjere vedtak på årsmøtesak om leiarmøte, når ikkje desse er skilde frå kvarandre i rekneskapen.

Svar frå RSG: sekretær fakturerer RSG per time. Kåringa for 2022 går i overskot med kr.40 828, er det så gale om ein har litt overskot?

RSG legg fram oversikt over siste års inntekter og utgifter i samband med kåringa.

- Blir endå meir forbausa, av desse framlegga. Utrekninga om kåringa viser ikkje att i rekneskapen, dette bør vere mogleg å finne dette att i rekneskapen.

Leiar i Avlsutvalet: fyrste gong eg ser desse tala, eg kan ønsker meg at desse tala vert framlagde for avlsutvalet før dei vert presenterte.

Styret i RSG v/ Jon Egil Østerhus: når me skal snakke om kåring og økonomi, syns eg det var naudsynt å setje det opp slik som dette. Kan gjerne legge det fram for avlsutvalet eller legge ved i innkallinga i framtida, om laga ynskjer dette. Er til dels einig med Hallvard i at noko må me tene pengar på, om de skal ha møter og anna, det kostar pengar å drive dette laget.

- Lundervold: Tala er ok, men det bør stå synleg i rekneskapen.
- Nok ein gong: styret vinglar, sekretærutgifter er styret sin eigen feil, når dei vinglar slik i saka. Dei kunne unngått all denne vinglinga.

Styret i RSG v/ Jon Egil Østerhus: kartlegginga av økonomien som var tiltenkt, var ei heilt anna utrekning me skulle gjere. Det var ikkje gagn i å rekne ut kva gardskåring kostar, når årsmøtet har vedteke at gardskåring skal ha eiga avgift.

- Opplyser om at det er budsjettert med kr. 250 000 i kåring, men utrekninga viser kr.272 000
- Oversikten over kåringsutgiftene er ryddige. Årsmøtet må ta stilling til at det kan bli mindre
- Støttar C Undheim, det er ikkje samsvar mellom budsjett og utrekning av kåringsutgifter.
- Rekneskapen inneheld ikkje dei rette tala. Det samsvarar ikkje.

Forslag til vedtak:

Møteleiar: Generalsekretær i NSG, Lars Erik Wallin er kontakta av fleire. Øvste organ i organisasjon er årsmøtet. Årsmøtet kan velje å godkjenne årets rekneskap om me ynskjer det, i tillegg til å velje uhilda revisorar. Alternativt kan me sende rekneskapen til eit revisorfirma, det vil koste kr 20.000. Viktig at det er uhilda revisjon, og at me som organisasjon held dette rett.

Årsmøtet går til avstemming ved handsopprekking.

A: Årsmøtet godkjenner IKKJE rekneskapet slik det føreligg. 0 stemmar.

B: Årsmøtet GODKJENNER rekneskapet slik det føreligg, rekneskapet revidert i ettertid. 46 stemmar.

Vedtak: Årsmøtet godkjenner rekneskapet slik det føreligg, rekneskapet blir revidert i ettertid av Tor Olav Gya og Alf Dybing.

Takkar for invitasjonen, set pris på å få delta på slike arrangement og treffe dykk som er ei viktig kundegruppe. Sau er viktig for Fiskå Mølle, og de sauebønder er endå viktigare. De gjer ein kjempejobb! Fortel om Fiskå sin produksjonsutvikling og presenterer kraftforslag som er aktuelle for småfehaldet. Minner også om at Fiskå Mølle meir enn gjerne bidreg på fagmøte, eller tilby møterom og omvisning i produksjonen. Ta kontakt!

Tillitsvald-rolla. Kommunikasjon og forventningar

v/ Astri Liland, Norsk Landbrukssamvirke

Viser til NSG sin visjon og formål: Fornøyde småfehaldere i hele landet. Eit veldig godt utgangspunkt for arbeid i organisasjonen. NSG sine hovedmål: litt mange mål, men viktige rettesnorer for arbeidet, hald eit auge på desse som tillitsvald. Forventningar til tillitsvald: Ha tid til å møte opp og engasjere seg. Fungere i lytteposten, lytte til alle. Bidra til god dialog og gjøre RSG betre, hele tiden. Sette sammen innspill til forbedringspunkter, være synlige, følge tjenestevei. Ordet «tillit»: å bli tillitsvalgt betyr at noen har gitt deg tillit til å representere dem, -det betyr at de har gitt fra seg sin egen innflytelse. = det forventes at du er et forbilde! Det forventes at du har en produksjon til inspirasjon, - at «alt skal tåle dagens lys», både produksjon, språkbruk og utøvelse av din rolle som tillitsvalgt. Samtale om grensesetting og språkbruk. Oppfordrer RSG til å ha en åpen dialog om dette temaet, om hvordan vi samarbeider. Ting er blitt annerledes. Humor er farlig. Gamle vitser er gjerne ikke brukbare lenger. Nye vitser er heller ikke ok. Informasjonsstrømmen er lynrask og uten kontroll: argumenter må møtes på en annen måte, det er lettere å bli misforstått, du setter spor fra deg overalt! Påminnelse til alle: demokratiet bør utøves i egnede møter og ikkje på åpne sosiale arenaer / medier.

Hva er så verdiskapende organisasjonsarbeid? Jo, det er: Kunnskapsformidling, lytte til medlemmene, forklare organisasjonens strategier, mål og handlinger, gi innspill til administrasjonen og verve nye medlemmer. Samtale i årsmøtet om hvordan vi opprettholder et levende medlemsdemokrati? Hva er det medlemmene ønsker? Hva engasjerer? Hvordan holder vi fast på den opprinnelige kongstanken?

Handlingsplan for 2023

v/ Elin Fuglestad

Presentasjon av handlingsplan

Innspel: Kan det vere kostnadsparende å ha nokre av styremøtene digitalt.? RSG svar: det kan vere, men me har betre utbytte av å treffast i same rom. Apotek-avtalen,- er den enno gjeldande eller ikkje? Svar frå RSG: Me har enno Apotekavtale. På min side kan alle hente ut QR-kode som er eit medlemsbevis for at du kan krevje rimelegare apotekvarer, som medlem i NSG. Ein er skeptisk til at RSG skal ha avtalar som ikkje er transparente. Ny avtale i Eigersund: Apoteket vil heller gje reduserte prisar til alle bønder, istadenfor å ha eigen avtale kun for småfe produsentar. Svar frå RSG: grunnen til at me ikkje kan publisera noko om avtalen, er ikkje for å halde det hemmeleg, det er fordi konkurransetilsynet set ein stoppar for det.

Årsmøtet godkjenner handlingsplanen slik den føreligg.

Budsjett for 2023

Kommentarar: ønsker om at kåring kjem fram som eiga linje med faktiske utgifter, at budsjettet skjematisk er sett opp likt som rekneskapet.

Årsmøtet godkjenner budsjettet slik det føreligg.

Sak 1, KÅRING:

Sør-Jæren sau og geit les opp innsendt sak om Kåring, Styret i RSG les opp sitt tilsvarende til saka.

Innspel:

Presentasjon av kåringsutgifter i Time, Sør Jæren og Suldal, oppsett i rekneark presentert av Leif Matnisdal. Oppsettet viser kjørte km, dommarutgifter, antal kåra lam og evt. avgift for gardskåring. Overslaga viser overskot i kåringsutgiftene i alle tre kommunar. Oppsettet har ikkje med utgifter til dommarutdanning eller møtekostnader.

Svært mange innspel frå årsmøte-deltakarane om saka.

Forslag til vedtak, alternativ A) frå Sør Jæren og alternativ B) frå styret i RSG.

Det blir avholdt skriftleg avstemming.

Spørsmål 1.

A: Valgfritt om lokallaget i Rogaland skal arrangere heimekåring eller kåringsgå.

Lokallag gir beskjed tidleg kva de ønsker. = 20 stemmar.

B: RSG ønsker at alle lokallag skal gi medlemmene moglegheit til å stille på kåringsgå dersom dei ønsker dette. = 24 stemmar.

Blanke stemmer: 2.

Forslag B vedteke.

Spørsmål 2.

A: Viss den enkelte medlem ønsker heimekåring må den være moglegheit med heimekåring selv om lokallaget har kåringsgå. = 20 stemmar

B: Moglegheit for den enkelte til å ha heimekåring føreligg allereie. Då mot ei ekstra kostnad for den enkelte medlem som ber om heimekåring. = 26 stemmar

Blanke stemmer: 0

Forslag B vedteke.

Spørsmål 3.

A: Faktiske kostnader skal legges til grunn for kåringsavgiften. = 22 stemmar 1.avstemming, 25 stemmar 2.avstemming.

- Pris på kåringsgå: Utgifter tilknytta kåring/dommerutdanning delt på antall kåret lam = kåringsavgift.
- Pris på heimekåring: Lokallag dekkjer den ekstra kostnaden dommere har, altså kilometergodtgjørelse.

B: RSG ønsker at medlemmar som ikkje vil møte på lokalt kåringsgå, blir fakturert kroner 2000 for å få heimedømming / gardskåring etter at kåringsgået er avholdt. For at alle medlemmar skal kunne behandlast likt uavhengig av geografi og avstandar, vil me at det skal vere ein fast sum for å be om gardskåring. Kostnaden skal være så høg at dei fleste ser mon i å møte på sjået, og så låg at den er fornuftig for dei som av ulike årsaker vil eller må kare heime. Når ein ser på summen 2000 kroner så må ein hugse på at dei som stiller på kåringsgå også har eit konkret økonomisk utlegg til transport og fotbading. = 22 stemmer 1.avstemming, 21 stemmar 2.avstemming.

Resultat: Blanke stemmer: 2. ved 1.avstemming, 0 blanke stemmar ved 2.avstemming. Det vart likt antal stemmar til begge forslag etter 1.avstemming. Årsmøtet føretek ny avstemming der møteleiar brukar si dobbeltstemme.

Forslag A vedteke.

Kommentar frå NSG sentralstyret, om vedtak i kåringsaksa

Nestleiar i NSG, Marte Lang Ree og styremedlem Håvard Helgeland tek ordet med kommentar om at gårdsdagens vedtak i kåringsaksa kan stri mot kåringsreglementet. Avklaring: Eit årsmøtevedtak kan ikkje endrast med mindre årsmøtet gjer det sjølv. Årsmøtevedtaket til RSG står, sentralstyret skal sjå på ordlyden i vedtaket, for å sikre at det er innanfor NSG sitt regelverk.. Dersom vedtaket strir med NSG sine lagslovar må det takast opp att ved neste årsmøte i RSG.

Sak 2, LEIARMØTE som dagsmøte i framtida?

(denne saka vart handsama dag 2 pga. mangel på tid)

Leiar i RSG les opp saksframlegg frå styret i RSG.

Debatt i plenum:

Framlagde argument: Viss me har dagsmøte har me pengar att til å reise rundt i fylket, det kostar med overnatting. På leiarmøte har me mange andre enn berre leiarane, kan det vere eit alternativ å invitere færre? Eit utfordring på avls-sida er at det er fare for at det vert endå større skilje mellom avls-interesserte i laget og dei andre greinene, om me sluttar med leiarmøtet. Viktig for det sosiale, ein blir kjent med nabo-lokallaget, ein kan planlegge nye arrangement og plukke opp nye triks. Viktig at alle,- sau, avl, gjeterhund Kan treffast og knyte band. Innspel om at raselaga også får koma til leiarmøtet og ha ei samling ilag med andre sauefolk. Det er ein god ide og eit ønske at raselaga er med på leiarmøte og så kan bere kostnadane sjølv.

Årsmøtet går til avstemming med handopprekning:

1 dagsmøte: 7 stemmar

2 dagars møte: 39 stemmar

Årsmøtet vedtek av leiarmøte i framtida skal halde fram som 2-dagars møte.

Innspel til Jordbruksforhandlinga 2023

v/ Hanne Lundal

Gjennomgang av RSG sitt innspel til jordbruksforhandlingane. Leiar påpeikar at det er ynskjeleg med fleire innspel frå lokallaga til denne viktige saka.

NSG besøk

v/Marte Lang Ree

Takkar for invitasjon, å kome ut til fylkes- og lokallaga er noko sentralstyret ser fram til. Marte har sitti 3 år i styret i RSG, vart brått nestleiar og er sauebonde i Øyer. Både ho og mannen arbeidar i kraftforbransjen, og har begge merka at økonomien i næringa er under press. **Medlemsutviklinga** går feil veg, alle kantar av landet melder at det er aktivitetsmangel som gjer at me mistar medlemmar. I Rogaland er berre 43% av dei som søker tilskot medlem i NSG, her er det stort potensial for verving. Snakkar ein del om tenesteveg og kommunikasjon i organisasjonen, samt satsingsområda i NSG. Fortel om prosjektet «kjøtt i skole», for å auke kunnskapen hjå barn og unge om vår produksjon, med mål om å auke bruken

av våre produkt. Det vart laga ei kunnskapspakke tilpassa skulen sine læringsmål, skaffa kjøtt og hjelp til med praktisk undervisning. Oppmodar alle til å gjere liknande tiltak, og bruke sitt lokale slakteri. **Auka bruk av gjeterhund** er eit satsingsområde med klart mål, men aktiviteten er minkande. Ønsker å poengtere at den vanlege sauebonde har andre behov enn dei som tevlar mykje. Kan NSG ivareta desse behova? Ikkje alle skal konkurrere, mange treng ein hund som kan gjere ein jobb, dei treng ein plass å trene, gå på kurs, innhente kunnskap om å skaffe seg hund. Bonden er prisgitt at nokon er mykje betre enn meg, prisgitt at nokon driv seriøs avl på hunderasane. **Kåringssjå** er verkeleg eit tiltak som kvitterer på NSG si bestilling om vere synlege og avlsinteresse. Her kan me treffe mogleg nye medlemmar, det er eit møtepunkt for avlsinteresserte og andre. **Regulerings tiltak** er gjengåande tema i alle treffpunkt i næringa. NSG meiner det er rett struktur i småfehaldet og ynskjer ikkje omfordelingar. Det bør vere opning for vesentleg forbetring av økonomien i sauehaldet, og geita må følgast opp.

Kommentarar frå årsmøtet:

Medlemsverving: veldig vanskeleg når ein ikkje er leiar, det bør Min Side kunne takle. Svar frå NSG: me har ønska oss moglegheit for innmelding via vipps, det blir jobba med. Tips frå Skjerahaug: Gå inn på min side, klikk på medlemsverving, legg inn e-postadressa til den som vil bli medlem. Då får den som vil bli medlem tilsendt eit skjema hen skal fylle ut, du treng ikkje gjere meir. Medlemsverving: bruk nettsida, trykk på «bli medlem»

Innmark / Utmark: Kan NSG forklare teksten «sterkt imot en omfordeling mellom innmark og utmark» i presentasjonen? Svar frå NSG: NSG forstår innmark som fulldyrka areal. Nytt innspel: her er det veldig viktig at NSG held tunga snorbeint i munnen. Innmarksbeite i Rogaland ville i andre deler av landet blitt rekna som utmark, men det finns definisjonar på dette, desse definisjonane MÅ NSG ha kontroll på.

Produksjonsregulering: Regulerande tiltak må til no, det er på tide. No kan ein motta ganske mykje tilskot i å kun halde mordyr utan å produsere. Det kan ha ei uheldig verknad. Svar frå NSG: dette må me ha med oss.

Marknadsregulering: me må temja slakteria, dei piskar opp stemninga og er i stor grad skuldige for at det blir overproduksjon.

Medlemskontingenten har eit veldig stort hopp for dei som går frå 50 og opp til over 50 dyr. Kan det vere mogleg å få til ein meir glidande overgang på dette? Svar frå NSG: det tek eg med meg vidare, dette kan RSG også spele inn til NSG. Innspel: Altfor høge satsar for ungdomar og husstandsmedlemar. Svar frå NSG: ikkje ueinig i dette, men då må årsmøtet i NSG vere med på vedta kva aktivitetar me skal ta ned. Innspel: Argumentet frå NSG om at aktiviteten vil gå ned om ein minkar kontingenten, trur eg er feil, med lågare pris vil fleire kunne bli medlemmar, og då kan me få meir aktivitet heller. Innspel om ein kan byrje med familiekontingent? NSG bekreftar at det var ein god ide ho vil ta med seg vidare.

Dyrevelferdsprogram i alle retningar, svineproduksjonen og Mattilsynet sine undersøkingar viser at lite har endra seg. Eg betalar 3500 kr x3 per år for tilsyn med grisene, no snart også på ammedyra. Så skal me sikkert snart ha sauenevinga få tilsvarende ordning. Ynskjer at NSG tek tak i dette og krever at staten som skal betale dette. Det skal ikkje vere slik at bonden betalar for å revidere seg sjølve.

Svar frå NSG: me må snu kvar einaste stein, rekneskapen går i minus og aktiviteten går ned.

Utdeling av diplom

v/Marte Lang Ree

Til Kåringsdommarar: Jarl Nord-Varhaug, Leif Matnisdal og Øystein Bjelland får utdelt diplom og gratulasjonsbukett for sin langvarige innsats som kåringsdommar.

Til Beste Bukk: *P Veen* (2019281) Avlsverdi 128, premien går til oppdrettarar Janne Marie Veen Vassbø & Gjermund Vassbø, i Bjerkreim. Dei hadde ikkje høve til å delta på årsmøtet, Hallvard Veen tok derfor imot prisen, ein pokal i glas + diplom, på deira vegne.

Til Beste vær: *Søyland Sandmoen* (202141600) O-indeks 144. Oppdrettarar Maryon Søyland og Nils Søyland Sandmo og ved Søyland gard tok imot prisen, ein pokal i glas + diplom og gratulasjonsbukett, og oppmoda alle til å bli med i vêraring.

Me brukar ikkje lenger ordet «psykiatri», me snakkar om psykisk helse. Og aller helst; snakkar me om «*korleis har du det*», for det er det det handlar om. Frøyshov fortel at han ikkje likar å forhalda seg til diagnosar, han likar helst å sei at han behandlar *menneske*, ikkje diagnosar.

Sjå for deg eit tre. Me har Dvergbjørka: det høgaste treet på Svalbard, det vesle treet i heia. Treet har spesifikke medfødde evner som gir treet sine eigenskapar. Det har me menneske også. Sjå for deg eit Vindbøygde tre. Oppvekstforholda gjer mykje med oss, mykje kjeft, mistenksomheit, usikkerheit i heimen gjer noko med oss og kan medføre etablerte handlingsmønster, gje reaksjonar inni oss som kompliserer samhandling med menneske seinare i livet. Sjå for deg eit kaos av knekte tre og vindfall i skogen: bilete på at me kan ha alle beste forhold i verda rundt oss i oppveksten, alt ligg til rette for eit godt liv,- så kjem ein storm, og til og med det sterkaste treet kan knekke- som me menneske også kan: Kva då?

Oftast er det kombinasjonen av dei to siste bileta (vindbøygde tre og knekte tre) som kjem til DPS ila året.

Psykisk helse er ikkje bare å ha det bra, det handlar også om å ha eit fungerande forhold mellom det å vere sårbar og robust. Kor mykje toler me, og kor sårbar kan du vere utan å knekke? Me menneske treng å oppleve mening med livet vårt, me treng å meistre livet vårt, meistre utfordringane våre, og me treng å høyre til ein plass, høyre til i ei gruppe, at andre bekreftar at eg er til, eg er elska, eg er sett.

Fem om dagen for immunforsvaret: 1. Vera aktiv, mosjoner! 2. Fortsett å læra, vere nyfiken, finn ut av nye ting. 3. Knyt band! Knyt band til andre menneske, dei nære og dei perifere på butikken og elles i samfunnet du lever i. Kven vil du ha meir kontakt med? Kven kan du med gevinst gje frå deg? Relasjonar som tappar deg for krefter kan du gje slepp på. 4. Gi. Å gi av seg sjølv er godt for helsa, me kjenner meistring og mening, å bety noko for andre er bra for helsa. Å gje ein klem reduserer blodtrykket. 5. Ver oppmerksam, akkurat no, her. Kjenn på været, kik deg rundt, hald fast på inntrykket før dagen tek deg vidare. Makropausar og mikropausar = nattesøvn og små pausar i løpet av dagen. Viss du opplever at du ligg og tenkjer veldig når du legg deg, så er det berre fordi hjernen treng å sortere dagens inntrykk, før den kan kvile. Så,- ta mikropausar i løpet av dagen, slik at hjernen kan kvile når du legg deg på kvelden.

Når livet blir vanskeleg: Når «ikkje tenk på det» ikkje verkar, når vonde kjensler får feste i deg. Vonde kjensler er til hjelp, dei viser seg for oss fordi dei vil vise deg noko. Hald ein samtale med dei, ver nyfiken på dei. Dei fleste av oss blir slitne av å handtere vonde kjensler, det tek krefter av oss, men me skal likevel bruke tid på dei når dei kjem, slik at dei ikkje tek overhand. Kvalitet: ta tak i bekymringar, tenk tanken ferdig, så får den ikkje så lett feste i oss. Fokuser også på balanse mellom kvile og arbeid. Gjer kvalitet på arbeid, og kvalitet på fritida,- altså ta skikkeleg fri når du har fri. Skam er komplisert: typisk: du det i bakken, og fyrste tanken er: var det nokon som såg meg?? Dyr som er skadde vil ofte skjule seg for oss og for andre dyr, dette er ein refleks me menneske også har i oss. Me vil ikkje vise sårbarheit, me vil ikkje utsetje oss for fare eller nederlag. Det er ein sterk refleks me skal vere klar over,- for me *treng* hjelp. 3-trinnsrakett for å hjelpe andre: 1. *Lytt; ikkje fix*. 2. Vis at du forstår. 3. Spør: *Kva treng du?* Har du det vanskeleg, eller vil hjelpe nokon som har det vanskeleg; involver andre. Det kan hjelpe godt for den som treng det. Involver fastlege, partner eller andre som kan bidra til at den andre kjem opp av grøfta.

Om organisasjonskultur: Tryggheit er viktig. Trygt miljø er ikkje berre lett stemning, det er også rom for å dumme seg ut, rom for å vere meg, rom for å ha begrensingar, rom for å vere til bry. Viss eg har gjort noko dumt, må eg få rom til å endre meg, sei unnskuld og bli ferdig med. = tryggheit på reparasjon.

Takka for invitasjonen, uttrykker glede over å vere her. Me er no i tida for tilvenning til kraftfôr i tida for lemning. FKRA har ulike fôrblendingar som kan brukast framover, desse vart presentert for årsmøtet.

Val

Møteleiar tek namneoppdrag på ny, det er framleis 46 stemmeberettiga.

Leiar i Valnemnda, Hilde K Håland presenterer arbeidet og innstillinga: Valnemnda for Rogaland Sau og Geit har i 2022 vore Hilde Håland (Nord-Rogaland), Leif Håkon Korsbø (Dalane), Bjarne Østerhus (Ryfylke), Knut Åge Gjersdal (Sør-Jæren) og Odd Einar Lundervold (Nord-Jæren). Leiar for valnemnda har vore Hilde Håland. Valnemnda har hatt to fysiske møte, eit 16 november og eit 5 desember 2022.

16 november var valnemnda invitert til dialogmøte med styret i RSG. Møtet var delt, med ein felles bolk saman med styret og runde rundt bordet, før valnemnda gjekk til eige lokale og starta arbeidet.

Valnemnda fekk møte kvart styremedlem til intervju med fleire spørsmål som alle fekk svare på kvar for seg. Valnemnda opplevde det nyttig å bli litt betre kjend med styret gjennom intervjudelen. Styret skal vera NSG sitt ansikt ut i fylket, og valnemnda har vore oppteken av at det skal fungere som eit team.

Styremedlemmer som vert valde bør utfylle kvarandre, både fagleg og med sine personlege eigenskapar. I valet av kandidatar vart det lagt til grunn følgjande: interesse for økonomisk styring, bruk av sosiale medier og geografisk tilhøyring. På møtet 5. desember møtte vara Erik Ravndal – Nord Jæren, for Odd Einar Lundervold som var aktuell som styremedlem. Leiar presenterer alle innstilte med info om drift og kva dei brenn for. Valnemnda har vore einstemmig i alle innstillingar utanom Sør Jæren si innstilling, som ikkje var einstemmig men fleirtalet falt på Henning Skeie. Dette har ingenting med Henning Skeie som person å gjere.

Valnemnda har tillit til at nyvald styre vel sine representantar til NSG sitt årsmøte. Valnemnda ønsker at det vert utarbeida ein enkel arbeidsintruks til valnemnda som kan sikre godt arbeid i framtida.

Valnemnda si innstilling til nytt styre 2023:

Leiar	Anders S Rettedal	Nord Jæren	1 år
Styremedlem	Hanne Lundal	Nord Rogaland	ikkje på val (nestleiar 1 år)
Styremedlem	Henning Skeie	Sør-Jæren	2 år
Styremedlem	Jon Egil Østerhus	Ryfylke	ikkje på val
Styremedlem	Odd Einar Lundervold	Nord Jæren	2 år
1 vara	Lisa Marie Melhus	Dalane	1 år
2 vara	Dagfinn Knutsen	Nord Rogaland	1 år
3 vara	Johannes Herheim	Ryfylke	1 år

Ordstyrar årsmøte 2023: Hanne Elise Lindal og vara Jostein Eiane

Val av Leiar.

Valnemndas innstilling: Andres S Rettedal, Nord Jæren for 1 år.

Innspel: Dalane er utelatt frå styret, Elin Fuglestad burde fått fortsetje i styret, då ho er engasjert, har tillit, er ein ressurs i styret i dag og har mykje å bidra med. Svar frå møteleiar: innstillinga er etter vedtektene. Svar frå Valnemnda ved Gjersdal: me har hatt ein god prosess i valnemnda, gjort eit grundig arbeid med intervju av alle kandidatar. Vår kandidat som leiar er den beste me kunne få tak i. Alf Dybing: Støttar

kommentar om at Dalane som region manglar i styret, Nord Jæren er no representert med to personar, Elin har gjort ein kjempejobb, og det er ikkje rett å skvise ho ut no. Svar frå møteleiar: Dei fem valregionane skal vere representert mellom alle styremedlemar og 1.vara. Leiar i valnemnda: Dette er gode dømer på kva som kunne vore innhaldet i ein instruks til valnemnda.

Årsmøtet går til avstemming og skriftleg val.

Valnemndas innstilling: **Andres S Rettedal, Nord Jæren for 1 år.   24 stemmar.**

Benkeforslag: **Elin Fuglestad   22 stemmar**

Andres S Rettedal valt til leiar i RSG for 1 år.

Ny leiar: takk for tilliten, det er friske diskusjonar og engasjement, observerer at det kan vere diskusjonar her inne, men på gangen er me alle vener, det kan eg lika. Eg er valt på vegne av dykk i salen, og vil oppmoda dykk til å ta kontakt, gje oss i styret beskjed om kva de ynskjer.

Me har eit press på oss om å løfte økonomien i næringa, me tener desidert dårlegast i landbruket, det må me arbeide for å endre på.

Val av styremedlem.

Valnemndas innstilling: Henning Skeie, Sør Jæren, 2 år.

Innspel: Dybing: med same argument som til innstilling av styreleiar, Elin Fuglestad bør inn i styret. Valnemnda ved Gjersdal: påpeikar på ny, me har intervjuet alle i styret, alle fekk dei same spm, ingen av dei sitjande styremedlemmene kunne tenkje seg å ha kasserar-rolla, så då måtte me leite etter ein som kunne ta på seg nett denne jobben. Dybing: Har ingenting i mot kandidaten, men fram til no har me hatt det slik at styret sjølv vel ein av dei innvalde til å ta denne jobben. Jon Egil Østerhus: støttar Gjersdal i at me har etterlyst økonomistyring som ein viktig rolle. Vil likevel sei at Elin bør kunne veljast på ny, ho har gjort ein veldig god jobb, ho representerer alder og kjønn som me treng i styret. Valnemnda hadde også to andre regionar dei kunne ha saumfara etter den kompetansen for å unngå vraking av Elin.

Årsmøtet går til avstemming og skriftleg val.

Valnemndas innstilling: **Henning Skeie, Sør Jæren, 2 år.   18stemmar.**

Benkeforslag: **Elin Fuglestad, Sør Jæren, 2 år.   28 stemmar.**

Elin Fuglestad valt til styremedlem i RSG for 2 år.

Nyvald styremedlem: Takk for at de har gitt meg tillit, det er kjekt å kjenne at de faktisk vil ha meg.

Val av styremedlem.

Valnemndas innstilling: Odd Einar Lundervold, Nord Jæren.   .

Årsmøtet går til avstemming og skriftleg val. Innstilt kandidat får 37 stemmar, 9 blanke stemmer.

Odd Einar Lundervold valt til styremedlem i RSG for 2 år.

Val av Nestleiar for 1 år.

Valnemndas innstilling: Hanne Lundal, Nord Rogaland, 1 år.

Årsmøtet går til avstemming og skriftleg val. Innstilt kandidat får 41 stemmar, 5 blanke stemmer.

Hanne Lundal valt til styremedlem i RSG for 1 år.

Val av varamedlemar til styret i RSG (ikkje krav til skriftleg val)

1 vara	Lisa Marie Melhus	Dalane	1 år.	Valt.
2 vara	Dagfinn Knutsen	Nord Rogaland	1 år.	Valt.
3 vara	Johannes Herheim	Ryfylke	1 år.	Valt.

Val av ordstyrar og vara.

Ordstyrar årsmøte 2024: Hanne Elise Lindal og vara Jostein Eiane vart begge valde.

Torsen takkar Hanne Elise for at ho er myndig og klar,- takk for at du held oss i taumane,- ynskjer deg lukke til vidare!

Val av revisor.

Ingen innstilling frå valnemnda til desse postane, då det vart opplyst at dette ikkje skulle veljast grunna vedtak på årsmøte i fjor om å bruke rekneskapslaget som revisor. Det viser seg at det no skal veljast revisor likevel. Møteleiar ber om innspel frå valnemnda og årsmøtet.

Forslag til revisor: Alf Dybing, Tor Olav Gya, Odd Arild Varhaug, Egil Svela, Ottar Endresen, ikkje alle er spurde.

Årsmøtet vel Odd Arild Varhaug og Ottar Endresen som revisor for rekneskapet etter 2023, begge er spurde og har sagt seg villige til å ta på seg oppgåva.

Valnemnda si innstilling til Honorar 2023, einstemmig vedtek av årsmøtet.

Leiar:	kr 30 000,-
Nestleiar:	kr 15 000,-
Kasserer:	kr 15 000,-
Styremedlem:	kr 8000,-
1.vara:	kr 8000,-

Det vart 11.februar gjort kjent for valnemnda at det også skal setjast honorar for leiar i Avlsutvalet og Kåringsansvarleg. Dette viser tydeleg kor viktig det er at det vert utarbeidd ein instruks for valnemnda.

Siste året har dette blitt utbetalt:

Kåringsansvarleg: kr. 10 000,- + Kjøregodtgjersle. Einstemmig valt av årsmøtet.

Leiar Avlsutvalet: kr. 8000,- + Kjøregodtgjersle.

Innspel: Hallvard Veen: Forslag om å dele beløpet til leiar i avlsutvalet, til 6000 for leiar og 2000 til varamann. Sveinung Skjerahaug: kr.10 000 til kåringsansvarleg er ikkje meir enn det absolutt bør vere for ein slik jobb, støttar forslaget om å gje litt til varamann for Avlsutvalet. Skriftleg forslag levert inn. Alf Dybing: desse postane bør inn i rutineane for årsmøte.

To forslag til honorar til leiar av Avlsutvalet:

1. 8000 kr pluss kjøregodtgjersle og møtehonorar som styremedlemar.
2. 8000 kr, nestleiar i avlsutvalet får kr. 2000,- Dette forslaget fekk 28 stemmar og vart vedteke.

Godtgjersle 2023:

Innstilling frå valnemnda: Arbeidsinstruksen til styret syner 10 årlege møte, dvs. eit møte pr månad, med unntak av april og juli. Valnemnda ønskjer å auke dekninga med 2 møte, dvs. godtgjersle for alle 10 møtene i styret. Årsmøte kjem i tillegg. 10 styremøte + årsmøte: kr 1 600,- pr møte + km-godtgjersle. Øvrige møte får kun dekka km-godtgjersle. Valnemnda ønsker å fremje fordelene med bruk av digitale hjelpemiddel på nokre av møta. Bruk av eksempelvis teams, kan redusere timebruk til halvdagssats (kr 800,-) og reisekostnader. **Valnemnda si innstilling einstemmig vald av årsmøtet.**

Val av medlemmar til valnemnda

Valregion Dalane og Nord-Rogaland hadde val på sine representantar i valnemnda.

Innspel frå valnemnda og årsmøtet, begge valde inn til valnemnda for 2 år:

Dalane: Leif Håkon Korsbø, Gjenval 2 år.

Vara: Ottar Endresen (Eigersund)

Nord Rogaland: Hilde Kallekleiv Håland, Gjenval 2.år

Vara; Emilie Moi Eikje (Bokn)

Medlemmer i valnemnda kan sitje to periodar.

Oppsummering og Avslutning

v/ Kjell Åge Torsen

Avgått leiar Kjell Åge Torsen: Takk for samarbeid og mange gilde år! Det har vore veldig givande å vere leiar og treffe så mange i heile landet, og lære om korleis dei andre næringane har det. Eg har så mange å takka og helsa før me går heim:

Takk til Hallvard Veen for lang og tru teneste, Hallvard sitt har eit sitat: «er det noko geit i det»? Hallvard får utdelt eit innramma dikt av Arne Garborg, og ein bukett blomar (som han vil ta med heim til kona.) +

Hallvard si helsing til årsmøtet: kan me hiva alle ueinigheiter bak ryggen og så er me venner alle i hop? Eg har hatt som vane å alltid setje meg med nokre framande når me har ei tilstelling. Då får eg treffe nye folk, bli kjent med nye, og de

Takk til Iren Vestersjø. Innvald til styret, vald inn som 1.vara fyrst, men brått vart det store utskiftingar og me var brått begge i styret. Iren har også vore i styret i 7 år. Vart brått sett til å fungere som sekretær, skulle berre vera 1 år, vart altså 7 år, og det vart harde bod og mykje arbeid for deg. Iren får utdelt blomar, innramma dikt av Arne Garborg.

Takk til Elin Fuglestad, som har vore leiar i Team Ung, du er ein ressursperson som kan og veit mykje, er rask på avtrekkaren og ei gåve for oss alle.

Takk til Jon Egil Østerhus, ein god sparring-partner og god støtte i spørsmål om avl og økonomi.

Takk til mi høgra hand, Hanne Lundal. Har også vore fantastisk flink, det har vore ein fryd å jobbe med deg, har hatt ansvar for gjeterhundarbeidet, som har gitt oss utfordringar.

Ønsker Andres S Rettedal lukke til, og det er tydeleg at me frå øyane har noko me vil ha gjort!

Nestleiar Hanne: Me skal takka Kjell Åge, han har hatt ein enorm arbeidskapasitet som me andre har vanskeleg for å matche. Enorm evne til å sjå oss styremedlemmar som den me er, og ser at me er ueinige eller har vanskar i ei sak. Dette er ei evne me kan ta med oss vidare, evna til å sjå oss, la alle kome til orde. Det vil bli eit tomrom etter Kjell Åge, etter Iren som har hat ansvaret for facebookside som er den beste i landet, og etter Hallvard! Kjell Åge får også innramma dikt av Arne Garborg, prototypen av NSG ullsokkar, som ar det einaste Torsen kan gå i.

Møteleiar også takka med ein blomebukett.

Referatet er funne godkjent, 15.februar 2023

Tina S Bertelsen, Kåre Nordbø, Hanne Elise Lindal.

Tina S. Bertelsen

Kåre Nordbø

Hanne Elise Lindal